

מה זה "כאסח"?

זאב שמדנהאל:

הכאשיזם בדרך

"מאז המהפך החלו מוסדות השלטון הדמוקרטי בארץ להתרוקן, הדרגתית, מתכניהם. תהליך השתלטותו של מוסוליני על החברה האיטלקית היה לדרגתי. שבע שנים נדרשו לו עד שהיה לשליט-כל-יכול." תהליך זה, של ריקון המוסדות בארץ מתכניהם, מתרחש היום מול עינינו בצורה חריפה למדי, מבלי שהחוקרים יושנו, מבלי שישתנה מעמדן של הממשלה והכנסת. פשוט התוכן משתנה. המישטרה היא דוגמה טובה. בימי הרפוב"

ליקה של וימר, לפני עליית הנאצים לשלטון, תמיד ניתן היה לראות אותה תופעה. בפ"גנות הקומוניסטים והסוציאליסטים שברו תמיד ראשים. אולם הם לא היו היחידים שהפגינו בגרמניה באותה תקופה. משום-מה, בהפגנות הנאצים לא נהגה המישטרה באלימות. מזכיר משהו?

מישטרת ישראל נוהגת בצורה דומה. היא מפעילה אלימות נגד הפגנות השמאל, אולם היא נמנעת משימוש בכוח בהפגנות הימין. אין שוויון לפני החוק. המישטרה נהנית ממונופול על השימוש בכוח. השימוש באמ"צ על ציוד להיתר שווה. בהפגנות השמאל לפני כשבועיים נשבר קריטריון זה לחלוטין. זהו אחד האלמנטים המובהקים בתהליך הפאשיזציה של חברה.

על המשמר "1.10.1982

ד"ד שחם:

דיר-יאסין כמשל

ביירות אינה דיר-יאסין, אבל יש דמיון מסויים. גם את דיר-יאסין תירצו בתקלה טכנית. רמקול לא פעל, תושבים לא שמעו את האזהרה משום כך נטבחו. התירוצים שבהם מנסים לתרץ את פשע המילחמה במערב ביירות דומים לסיפורי ה"רמקול של דיר-יאסין: גדר שנשארת חשופה בטעות, ליקוי בתיקשורת (תמיד אשמה ה"תיקשורת!) וכיוצא באלה. גם הרמז של בגין שלא יגע על דיר-יאסין עד לאחר מעשה, כבר נרמזו גם לגבי ביירות.

וכאן יש לי שאלה. על דיר-יאסין אמרו מה שאמרו שאולי לא היה זה מאורע מלבב, אבל היתה בו תועלת; בגלל הפחד שעורר, ברחו ערבים רבים מן הארץ. ובכן, זו השאלה: מתי יתחילו לדבר כך גם על טבח ביירות?

"יריעות אחרונות" 30.9.1982

יואל מרקוס:

אשמת שרון

הוא אחראי לשמיטת הקרקע מהטעוין ש"

ישראל נאבכת על קיומה וביטחונה והציג את המדינה בשפל מוסריותה. זה עתה חזרתי מ"סיוור בדרום-אפריקה וחשבתי בהגיעי לשם כי אמצא בה לפחות אי אחרון של דעת-קהל אוהדת שנותרה לנו בעולם. והנה מסתבר כי דעת-קהל של בעלת הברית השניה בחשיבותה של ישראל אחרי ארה"ב מגנה את הפצצות ביירות, ולא כל שכן את הטבח. מי היה מאמין שאפילו בענייני המדינה ה"מוקעת ביותר בעולם כבלתי-מוסרית, נחשבת ישראל בלתי מוסרית? אנו מנהלים אמנם מדיניות אפרטהייד, אנו מדכאים את השחור, רים, לא נותנים להם מספיק חינוך ושכרם עלוב — אך אנו לא רוצחים נשים וילדים" — דברי סגן עורך של עיתון דרום-אפריקאי.

צריך כישרון להגיע לשפל כזה. וכשנעמוד לפני בעיה רצינית באמת, לפני איום אמיתי על קיום המדינה, יהיה מכאן ואילך קשה לזכות לאהדה ולהבנה בכלל, ובארה"ב בפרט — שם הנזק הוא לפי כל העדויות ארוך-טווח. "הארץ" 1.10.1982

יזהר (י.ס.) יזהר ("סמילנסקי") המשל

הכניסו לזירה אריות רעבים. והם טרפו שם את האנשים — לא האריות אשמים? לא הם שטרפו? פתחו לפני זאבים טורפים את גדרת-הצאן. והם טרפו את הכבשים — מי אשם? לא ה"זאבים? וכי מי טרף? הניחו לשועל רעב להיכנס ללול, והוא טרף את החרנגולות — מי טרף? מי אשם? מי יכול היה לדעת, כשהכניס אותם ופתח

שחם אילון

לפניהם והניח להם, שהאריות יטרפו. שהזאבים יטרפו, שהשועל יטרוף?" "דבר" 29.9.1982

עומס אילון: שתי תרבויות

התופעה, שאיש לא יכול היה להתעלם ממנה בשבוע האחרון, היתה זו של שתי תרבויות כאן-שני עולמות מוסריים. שתי גישות. האחת לרעותה זרות ועוינות.

מאות האלפים שהפגינו במוצאי השבת ש"עברה בתל-אביב ביקשו מן הסתם להזכיר גם אמת זו; ואולי גם להביע חרדה, שהיא יותר גפוצה משנדמה. כי שני צדדים למטבע האדרי שות. האם לא חל פיתוח כללי בערכם של חי בנייאדם? ראשי-משלות ושרי-ביטחון קוד"מים היו משתתפים בלוויות ומספידים את הח"יילים. מילחמה זו היא, כמדומה, הראשונה שבה הקבוצים בולטים בהיעדרויותיהם. הי כמעט הפגנתיות, מלוויות צבאיות. ערב המל-חמה, וחרף הפגיעה ברגל, הטיס ראשי הממשלה את כל הצמרת למידבר יהודה כדי לקבור ולהספיד שם את עצמות לוחמי בר-כוכבא. אך במילחמה הארוכה הזאת, על מאות חלליה, הוא השתתף כמדומני רק בלוויה

אחת — של גנרל. גם זה אחד הקווים המפריי דים, ולא הפחות חשוב. "הארץ" 1.10.1982

יהושע טובול:

הראש היהודי

אחד הדברים שועדת-החקירה תצטרך לח"קור, הרי זה מה עשה רפול כאשר איש-הקשר מהפלאנגות דיווח לו כיום הראשון לטבח כי אנשי הפלאנגות עושים כאסח במחנות, כפי שמדווח טיים.

ובכן, מתחקיר פרטי שערכנו מסתבר כי רפול לא הבין את פשר המילה "כאסח", שאיננה שייכת כלל ללקסיקון שלו. בשלב ראשון מיהר אפוא לפתוח את מילון אבן-שושן הצמוד אליו, ואחרי שלא מצא בו את הערך "כאסח", פנה לסמל טוויטו וביקש את עזרתו בפיענוח מילת-הצופן. טוויטו הסביר לו כי למלה כאסח יכולים להיות שלושה פירושים: תיספורת קצרה מאוד; משהו שמתחולל במיגרש כדורגל ישראלי בעת מישחק; נזיפה חמורה ביותר. בעיקבות הסבר זה ציווה רפול על איש-הקשר של הפלאנגות להתייצב לפניו לאלתר ולהשיב לו מיד האם אנשי הפלאנגות אכן עושים תספורות לדיירי המחנות, האם הם משחקים עימם כדורגל, ואם לא — על מה בדיוק הם נזופים בהם בצורה חמורה. רק אחרי שאיש-הקשר של הפלאנגות נש"בע שאנשיו אינם מספרים את הפלסטנים, אינם משחקים עימם כדורגל וגם אינם נזופים בהם — נחה דעתו של רפול, והוא נרגע. אז שאל אותו איש-הקשר של הפלאנגות אם אנשיו יכולים להמשיך בכאסח, ועל כך ה"שיב רפול:

"חייבני". יש להניח, שבעיקבות גילויים אלה ועדת-החקירה אכן תרד כאסח על סמל טוויטו, ו"הוא יורד לדרגת טר"ש. "על המשמר" 1.10.1982

כסוקי השבוב

- העיתונאי אמנון אברמוביץ': "לא צריך ועדה כדי לקבוע שמנחם בגין טעה כי אשר אישר את כניסת אריק שרון למישרד-הביטחון."
- הנ"ל: "האמת היא שהרוגי צברה ור שאחילה נטבחו בתקופת המערך. אלא שרק עשיתי מציאו את הנוויות."
- ח"כ המוערך, דב בן-מאיר: "בממ-שלה שולט אדם על תקן של משיח. שמובל באף על-ידי אחר שהוא על תקן של מהמר."
- ח"כ יצחק רבין: "התפיסה העכשווית סטית של שלום עכשוו היא מוטעת ונוגדת את עיקרי היהדות ההולכת לטבח-ארור ולא למידיות."
- סגן ראש עיריית תל-אביב, יגאל גריפל, כשהסביר מדוע בעת הפגנת התמיכה בממשלה הואר בניין העיריה: "ראש-הממשלה לא בא למתן ההחלטה היא תל-אביב זה חג. לא הפגנה."
- מר"כי ("מורל"ה) ברי-און: "זו היתה מילחמה שאיראפטר להסביר אותה. מי שהכ"ריע ללכת למילחמה הזו, בעיתויו זהו, בצורה הזו, הכריע בעד הפסד המערכה על ההסברה. אם מחפשים אשמים הוא אשם."
- מזכ"ל מישטרת תל-אביב, אבי רהם תורג'מן, כשהסביר כיצד צולמו שוט-רים מכים מפגינים באלות בעת פיזור הפגנה בלתי-חוקית: "המפגינים נדחפו אל האלות."
- המשורר יב"י: "מרצח אל רצח — הארץ נרצחת."

במדינה

חוק

מיהו קטין?

האם חייב בעל לשלם רטרואקטיבית מזונות גרושתו ולבנו, שכבר עבר את גיל 18?

הרשמת שרה גדות, ראש ההו"צאה-לפועל בפתח-תיקווה עומדת להכריע בשאלה עקרונית ומרתקת: האם חייב אב לשלם מזונות רט-רואקטיבית לילדו, שעבר את גיל 18, או לאשתו, שהיא למעשה גרושתו? כל-זאת, בעיקבות תבי"ע שהגישה כרמי מילכה, באמ"צעות עורר-דינה, ברוך שיבר, ל"לישכת ההוצאה לפועל.

צו בלתי-חוקי. מילכה ובנה, צבי מוסקוביץ, פתחו בהליכים כ"נגד בעלה לשעבר ואבי-הילד, גבריאל מוסקוביץ. התביעה היתה לתשלום מזונות על סך 2.6 מיל"יון לירות, שלטענת האשה חייב לה בעלה-לשעבר עבור הילד.

בי-1966 חתם מוסקוביץ על הס"כס-גירושין, שלפיו התחייב לשלם מזונות לידו הקטין בסך 100 לירות

מישפטן שטננר טענות כבודות-מישקל

לחודש. כאשר סכום זה צמוד ל"מדד. לטענת מילכה, לא שילם מוסקוביץ הגרוש מזונות במשך שנים, משום שיצא אחרי מתן הגט לחו"ל. כך הצטבר הסכום הגדול, שאותו הוא נדרש לשלם עתה.

למחרת ראש-השנה הפתיע שו"טר את מוסקוביץ שהגיע לביקור בארץ. בידו היתה פקודת-מאסר ל"21 יום, שהוצאה לבקשת אשתו לשעבר.

כעבור יומיים התייצבה אשתו הנוכחית של מוסקוביץ עם פרק"ליטה, חיים שטננר, אשר טען ש"הצו אינו חוקי.

שטננר העלה טענה מעניינת: רק ב"רוגו של החייב או ילדו הקטין יכול, על-פי החוק, להוציא צו-מאסר בענייני מזונות. מכיון שהאשה היא גרושה ולא בת-זוג, והילד אינו קטין, הרי ש"לעורך-דין התובעת אין יפוי-כוח לפעול מטעמו של הילד, שהוא בעל הזכות למזונות. לכן פעל פרקליט האשה ללא יפוי-כוח כ"חוק והצו אינו חוקי.

הרשמת קבעה, כי מכיוון ש"טענות שטננר הינן רציניות ו"כיבודות-מישקל, ויתכן כי אחרי בדיקה ועיון היא תחליט כי האשה אינה יכולה לפעול כנגד בעלה, הרי עד למתן ההחלטה היא הו"רה לשחרר את הבעל ממאסרו, בתנאי שינתן כנגדו צו-עיקוב"יצאה מהארץ.

אם אכן תחליט ראש-ההוצאה לפועל כי האשה אינה יכולה ל"פעול כנגד בעלה, אחרי שבנה עבר את גיל 18, משמעות הדבר כי מאות נשים שלא קיבלו במשך שנים מזונות עבור ילדיהם הקט"נים לא יוכלו לתבוע את בעליהן, אחרי שילדיהם הגיעו לבגרות.